

คำนำ

คลื่นน้ำใจที่เอ่อท่วม ๖ จังหวัดภาคใต้ หลัง
ประสบภัยสึนามิเมื่อปลายปี ๒๕๔๗ ได้ พิสูจน์
ให้เห็นว่า คนไทยยังมีความเอื้ออาทรต่อผู้ที่ทุกข์ยาก
อยู่มาก ขณะเดียวกันก็เชื่อว่า ถ้าคนไทยร่วมมือกัน
ทำความดีก็จะมีพลังอย่างมหาศาล

การทำความดีนั้นจัดว่าเป็นบุญอย่างหนึ่ง
ในพุทธศาสนา นอกจากการให้ทานแล้วเรายัง
สามารถทำบุญได้ด้วยการช่วยเหลือผู้อื่นหรือทำ
ประโยชน์แก่ส่วนรวม คนไทยนั้นนิยมทำบุญในวาระ
สำคัญ ของชีวิต หรือในวันสำคัญทางศาสนา
หากเรามาชักชวนกันทำความดีให้แก่ส่วนรวมใน
โอกาสดังกล่าว นอกเหนือจากที่ทำตามประเพณีแล้ว
จะเกิดประโยชน์อย่างมหาศาลแก่บ้านเมือง

ความดีนั้นเปรียบเสมือนดอกไม้ในจิตใจ
ของเรา หากเราทำความดีคนเดียว ดอกไม้ก็เพียง
แต่บานในใจเรา แต่เมื่อใดก็ตามที่เราพร้อมใจกัน
ทำความดี ก็เท่ากับว่าดอกไม้ได้บานสะพรั่งไป
ทั้งประเทศ ไม่ต้องสงสัยเลยว่าเมื่อถึงเวลานั้น
โลกและชีวิตจะสวยงามงดงามเพียงใด

ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้มีส่วนช่วยให้เกิด
หนังสือเล่มนี้ขึ้น ทั้งด้วยการให้ข้อมูล การจัดทำ
รูปเล่ม และการจัดพิมพ์

พระไพศาล วิสาโล

สารบัญ

เมื่อดอกไม้บานระพรั่งทั้งแผ่นดิน	๔	คุณลักษณะดีของคนอาสา	๔๘
- โลกสดใสเพราะน้ำใจ	๔	- ทำงานอาสาสมัคร	๕๐
- ความดีที่รอโอกาสเปล่งประกาย	๘	ต้องเตรียมเผชิญอะไรบ้าง	
- จิตอาสาเพื่อโลกน่าอยู่	๑๓		
- ทำดีโดยไม่ทุกข์	๒๒	การเตรียมตัวก่อนอาสาสมัคร	๕๔
- สุขใจแม้ไม่มีใครรู้จัก	๒๖	- การเตรียมความพร้อม	๕๔
		ด้านความคิดจิตใจ	
กะเทาะไขไขความดีพร้อม	๓๐	- การเตรียมความพร้อม	๕๖
- น้ำใจมากมีที่สืนามิ	๓๐	ด้านสุขภาพร่างกาย	
- คลื่นอาสาสมัคร	๓๒	- การเตรียมอุปกรณ์	๕๘
คลื่นแห่งความหวังและกำลังใจ		เครื่องมือที่ใช้เป็นประจำ	
- เอื้อเพื่อเจือจานแบ่งบานจิตอาสา	๓๔		
- กะเทาะเปลือกใจ ให้ความดีผลิบาน	๓๗	ข้อควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติ	๕๙
		ระหว่งการเข้าร่วมกิจกรรม	
อาสาสมัครบนเส้นทาง	๔๐	- ควรปฏิบัติ (Do)	๕๙
แห่งความใจในมนุษย์		- ไม่ควรปฏิบัติ (Don't)	๕๙
- เต็มชีวิตให้เต็มอิม	๔๑		
- พลังใจจากการเป็นผู้ให้	๔๓		
- ยิงให้ก็ยิงได้	๔๔		
- ล่านี้กู่ชีวิต	๔๖		

เมื่อดอกไม้ บานระพีรังทั้งแผ่นดิน

โลกสดใสเพราะหัวใจ

ณ มหาวิทยาลัยต่างจังหวัดแห่งหนึ่ง มี
สระน้ำซึ่งร่มรื่นและอากาศเย็นสบาย นักศึกษา
จึงนิยมมานั่งอ่านหนังสือและทำงานข้างๆ สระ
ตลอดทั้งวัน แต่ต่อมาน้ำก็เริ่มเน่า ปลาใน
สระทยอยกันตายวันละนับสิบตัว ส่งกลิ่น
ตลบอบอวลไปทั่วบริเวณ นักศึกษาหลายคน
โยกย้ายไปหาทำเลใหม่แทน แต่ก็มีบางคนที่ยัง
ทนสูดกลิ่นปลาเน่าเพราะไม่มีที่อื่นจะไป

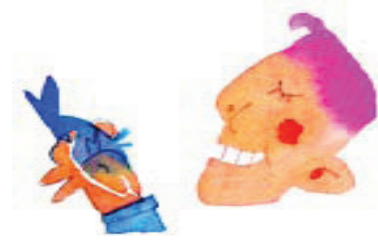
ผ่านไปหลายวัน ปลาก็ตายมากขึ้น กลิ่นก็
แรงขึ้น โดยไม่มีวิธีแหวว่าเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย
จะแก้ไขเรื่องนี้แต่อย่างไร แต่แล้วเข้าวันหนึ่ง
ก็มีชายผู้หนึ่งขนเอาถุงดำและกระชอนใหญ่
มาตักปลาเน่า ทั้งๆ ที่กลิ่นเน่าเหม็นแรงมาก
และปลาจำนวนมากก็เน่าเฟะดูไม่ได้ แต่เขา
ไม่มีที่ท้อร้างเกียด นักศึกษาที่นั่งข้างสระประจำ
สังเกตเห็น เขามาตักปลาเน่าทุกวัน แล้วก็ขึ้นไป
ฝั่งหรือไม่ก็เอาเข้าเตาเผาขยะที่คณะ นักศึกษา
ผู้หนึ่งอดสงสัยไม่ได้ จึงถามเขาถึงสาเหตุที่
ทำเช่นนั้น

ชายผู้นั้นอธิบายว่า ที่มาตักปลาเน่านั้น
ไม่มีใครบังคับหรือได้ผลตอบแทน เพียงแต่
อยากให้ “น้องๆ” มานั่งอ่านหนังสือและทำงาน
อย่างสบายใจ ไม่มีกลิ่นอะไรมาทรมานใจ แต่ที่นั่น
ไม่ใช่เหตุผลเดียว เหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือ

“ปลาที่เขาตายไปทุกวันๆ นี้ เขาก็เป็นเพื่อนร่วมโลกของเรา ขนาดบางคนที่ไม่ค่อยทำประโยชน์ให้กับสังคม แถมทำแต่ความเดือดร้อน เวลาเขาตายลงไป ยังมีคนอุตสาหะจัดฌาปนกิจศพให้ ไม่มีใครทิ้งให้เน่าเหม็น แล้วนี่นับประสาอะไรกับปลาที่ไม่เคยมีพิษสงอะไรกับใคร มีแต่จะอุทิศเลือดเนื้อเป็นอาหารให้แก่มนุษย์ แล้วนี่เราจะช่วยเก็บซากศพของเขาหน่อยไม่ได้เชียหรือ”

ชายผู้นั้นได้นำบรรยากาศอันงดงามมาชื่นชมกลับมาสู่สระน้ำแห่งนั้นอีกครั้งหนึ่ง วันนี้นักศึกษาใหม่จำนวนมากที่มานั่งพักผ่อนบนเก้าอี้หินข้างสระ น้อยคนที่รู้ว่า ครั้งหนึ่งสระแห่งนี้เคยตลอบอวลด้วยกลิ่นเหม็นเน่า สิ่งที่เขาเหล่านั้นสัมผัสแต่ความร่มรื่นเย็นสบายราวกับว่าเป็นเช่นนั้นมาช้านานตาปี

ใช่หรือไม่ว่า โลกของเราก็เป็นเช่นสระน้ำแห่งนั้น ที่โลกเรายังน่าอยู่ (หรือไม่เลวร้ายไปกว่านี้) ก็เพราะมีบุคคลอย่างชายผู้นั้นทำงานอย่างเงียบๆ อยู่เบื้องหลังเป็นจำนวนมาก

แรงจูงใจของเขาเหล่านั้น ไม่ได้สลับซับซ้อนอะไร เขาเพียงแต่นึกถึงคนอื่น อยากให้ผู้อื่นมีความสุข ที่สำคัญก็คือ เขาไม่ได้แค่ “อยาก” เท่านั้น แต่เขายังลงมือทำด้วยตัวเอง

โลกไม่ได้งดงามเพราะดอกไม้หลากสีล้วนเท่านั้น แต่ยังงามเพราะน้ำใจของผู้คนหลากวัย หลากความคิดที่ไม่ยอมนิ่งดูตายกับโลก

อันที่จริงน้ำใจของคนเหล่านี้ไม่ได้พรำพร่มให้โลกสดใสเท่านั้น แต่ยังซโลมใจของเราให้สดชื่นและมีความหวังในชีวิต เพียงแค่ได้ยินเรื่องราวของชายผู้เก็บปลาเน่า หรือได้เห็นหญิงสาวจูงคนตาบอดข้ามถนน รอยยิ้มก็บังเกิดขึ้นที่หัวใจ

ความดีที่รอโอกาสเปล่งประกาย

คนเรานั้นโหยหาความดีงามไม่น้อยไปกว่าน้ำ อากาศ และอาหาร ทั้งนี้เพราะในส่วนลึกแห่งจิตใจของทุกคนล้วนต้องการความดีงามเป็นเครื่องหล่อเลี้ยง แม้ว่าความสนุกสนานตื่นเต้นจะมีเสน่ห์ดึงดูดใจ แต่ในยามที่จิตนิ่งสงบ ปลอดจากสิ่งเร้า ความรู้สึกดีมีค่าเมื่อได้ฟังเรื่องราวดีๆ ของผู้คนกลับทำให้เราเป็นสุขได้มากกว่า

แม่ค เป็นเด็กอายุ ๗ ขวบ ตอนเย็นหลังเลิกเรียนเขาจะไปเล่นกับเพื่อนๆ ที่โรงเรียนซึ่งอยู่ใกล้บ้าน เพื่อนคนหนึ่งของแม่คชื่อเก่ง เป็นลูกภารโรง พ่อของเขาเป็นคนดุและบางครั้งก็ตีลูก

วันหนึ่งแม่ควิ่งมาหาแม่แล้วบอกว่า “แม่ๆ แม่คขอ ๑๐ บาท” แม่ถามเหตุผลก็ได้คำตอบว่า “จะเอาไปให้เก่งครับ” เมื่อแม่ถามต่อ แม่คก็อธิบายว่า “เก่งทำเงินหาย ๑๐ บาทครับ”

แม่ชักลูกจะไปทำเงินของเก่งหายหรือเปล่า แม่คตอบว่าเปล่า แม่จึงไม่ยอมให้เพราะเกรงว่าต่อไปถ้าเก่งทำเงินหายอีกแม่คก็จะต้องมาขอเงินจากแม่เพื่อเอาไปให้เขาอีกไม่รู้จบ แต่แม่คก็ยังรบเร้า สุดท้ายก็ตัดใจพูดว่า “แม่คขอครั้งสุดท้ายครับแม่ พรุ่งนี้แม่ไม่ต้องเอาตั้งค์ให้แม่คก็ได้ หักค่าขนมของแม่คก็ได้ แม่คสงสารเก่ง ถ้าเก่งไม่เจอตังค์ พ่อของเก่งจะตีเก่งครับ ให้ตั้งค์แม่คหน่อย แม่คจะเอาไปให้เก่ง”

ถึงไม่ใช่แม่ของแม็ค เรายังคงอดซาบซึ้งในหัวใจของแม็คไม่ได้ เรื่องราวดีๆ อย่างนี้นอกจากทำให้เรามีความสุขแล้ว ยังสามารถกระตุ้นแรงบันดาลใจบางอย่างในใจของเรา จนทำให้เราอยากทำความดีด้วย นั่นก็เพราะเราทุกคนมีความดีอยู่ในจิตใจด้วยกันทั้งนั้น ความดีในจิตใจสถิตอยู่กับมนุษย์ทุกคนมาตั้งแต่เล็ก (หรืออาจตั้งแต่เกิด) ดังแม็คเป็นตัวอย่างชัดเจนความดีที่สถิตกลางใจนี้แหละ ที่ทำให้เราโหยหาความดี เป็นสุขเมื่อได้ยืมเรื่องราวดีๆ ของผู้คน และทำให้เราอยากทำความดี ทั้งหมดนี้ช่วยให้ความดีในจิตใจของเราเบ่งบาน ทำให้ชีวิตงดงาม และทำให้โลงงดงามด้วย

ไม่ว่าเราจะเป็นใคร ก็ไม่อาจปฏิเสธความดีที่สถิตอยู่กลางใจของเราได้ นี่คือธรรมชาติอย่างหนึ่งของตัวเราที่อยู่คู่เคียงความเห็นแก่ตัวไม่ว่าเราจะนึกถึงตัวเองแค่ไหน เราก็ไม่อาจละเลยความดีดังกล่าวได้ จะเสพสุขใส่ตัวเพียงใด ในส่วนลึกก็ยังคงอยากทำความดี เพราะความดีกลางใจเรานั้นเปรียบเสมือนเมล็ดพันธุ์ ที่ปรารถนาจะแตกยอดออกเป็นต้นกล้า และรอวันเติบโตเป็นไม้ใหญ่

การปฏิเสธที่จะทำความดีก็คือการสกัดกั้นมิให้เมล็ดพันธุ์นั้นเติบโต แต่ไม่มีใครที่จะทำเช่นนั้นได้สำเร็จ และไม่มีใครเป็นสุขที่ได้ทำเช่นนั้น

แม้แต่คนที่เลวร้ายอย่างมหันต์ก็ยังคงอยากทำความดี อย่างน้อยก็ในบั้นปลายของชีวิต ท้าวโลกรู้จักดาร์ธ เวเดอร์ ในฐานะวายร้ายอำมหิตจากหนังชุดสตาร์วอร์ส (Star Wars) แต่เขาหาได้มีจิตใจดำมืดไปเสียทั้งหมดไม่อย่างนั้น เขาก็ตัดสินใจทำความดีครั้งสำคัญก่อนจะตาย

เป็นความดีที่รอโอกาสเปล่งประกายมาช้านาน ความดีดังกล่าวมีอนุภาพจนสุดท้ายกิเลสจะต้านทานได้ก็เพราะได้พลังจากความดีของลูก สกายวอล์คเกอร์ ผู้เป็นลูกของเขานั้นเอง

